

KÄÄK

nyt
ajetaan
kunta -
renkaalla

KAK

2/68

Toimitus: AULIKKI HILTUNEN
LEENI AARTELO
LIISA VEHMAS

Talous: ERKKI SUUR-ASKOLA

		sivu
Pääkirjoitus	Aulikki Hiltunen	1
YK:n mahdollisuudet rauhan turvaajana	Bengt Broms	2
Mistä tulet SKO?	Jouko Lehtonen	6
Kyykkä	J W	10
Anjalan liiton päämääristä	Leeni Aartelo	12
Savo-Karjalaisen Osakunnan hengestä	Ritta Suur-Askola	14
Naistenkerhosta	Tarja-T	16
Kalakukkoilta	Pisse	18
Pitkäkyntinen toveri	Hirviö	19

Käk' huomasi, että on kevät, lukukausi alkaa olla loppuillaan, ja että on aika ilmestyä. Se ajatteli tulevansa ulkoasultaan hienona ja muutenkin komeana kaikkien luettavaksi, mutta ihmisten kiireet romuttivat toiveet.

Kuitenkin se on tällä hetkellä kovin tyytyväinen päästyään pois sille kovin tukalasta epälempilapsen asemasta. Osakuntalaiset ovat osoittanut kerrassaan ilahduttavaa aktiivisuutta lehteään kohtaan; kirjoituksia on tullut rukoilematta tai uhkavaatimuksia esittämättä. Ne, jotka lupauksistaan huolimatta eivät kirjoittaneet yrittivät varmaankin parhaansa - ainakin melkein, mutta ne ihmisten kiireet.....Taloudellinen asemakin tulee varmasti tukevammaksi Käen saatua hallituksen hellittämään hieman rahapussinsa nyörejä.

Kaikenkaikkiaan Käk on tyytyväinen, ettei sitä ole unohdettu eikä syrjitty, että se pystyy jälleen hengittämään edes hieman. Kenties se vielä joskus kokee renessanssin ja kukkuu täysin erilaisena ja uudistuneena. - Omasta puolestani haluan ilmaista SUUREN ja vilpittömän kiitokseni Käen avustajille ja tietenkin kahdelle varsinaiselle toimittajalle, jotka sinnikkäästi ovat jaksaneet antaa Käelle otetekohengitystä.

Aulikki Hiltunen

YK:n MAHDOLLISUUDET RAUHAN TURVAAJANA

YK:n arvostelijat ovat erityisesti Israelin ja Arabimaidon välisen sotatilan puhkeamisen jälkeen julkituoneet epäilyksiä järjestön mahdollisuuksista täyttää tehtävänsä maailmanrauhan takaajana. Lisäksi on viitattu Vietnamin kauan jatkuneeseen sotatilaan ja syytetty YK:ta haluttomuudesta puuttua tämän vakavan kriisitilanteen ratkaisemiseen. Kuitenkin arvostelu ei aina ole ollut oikeutettua, jos otetaan huomioon YK:n peruskirjan järjestölle suomat mahdollisuudet toimia tällaisissa tilanteissa.

Peruskirjan suunnittelijat toivoivat järjestön kaikkien jäsenmaiden solmivan 43 artiklassa mainitut sotilassopimukset turvallisuusneuvoston kanssa, jolloin sotilassopimuksissa olisi yksilöity jokaisen jäsenvaltion järjestön käyttöön lupaamien asevoimien määrä. Tähän mennessä ei näitä sotilassopimuksia kuitenkaan ole saatu aikaan, ja järjestön on täytynyt kaikissa kriisitilanteissa, joiden ratkaisemiseksi on turvauduttu YK-joukkoihin, luottaa yksinomaan jäsenvaltioiden vapaaehtoiisiin sotilaallisiin avustuksiin. Suurimmillaan YK-joukot ovat olleet Koreassa, jossa kokonaisvahvuus nousi noin 286.000 mieheen, joista 250.000 kuului Yhdysvaltain lähettämiin joukko-osastoihin. Kysymyksessä oli siis mitä suurimmassa määrin Yhdysvaltain osallistumisesta riippunut toiminta. Korean sodan päätyttyä vuonna 1953 aselepoon, on YK-joukkojen kokoonpano kaikissa myöhemmissä tapauksissa sisältänyt merkittävän muutoksen sikäli, että suurvallat eivät Kyproksen englantilaista joukko-osastoa lukuun ottamatta ole osallistuneet sotilasvoimin aseelliseen toimintaan. Tästä on katsottu aiheutuvan ottaen sen johdosta, että pienten ja keskisuurten valtioiden on katsottu soveltuvan erittäin hyvin YK:n nimissä tapahtuvan rauhan- turvaamistoiminnan suorittajaksi, koska tällaisten valtioiden osallistuminen ei ole millään tavoin antanut suurpoliittisen vaikutusvallan käyttämiseen tähtäävää luonnetta YK-joukoille. Lisäksi on käytännössä voitu todeta niiden valtioiden hallitusten, joihin joukkoja on lähetetty, suhtautuneen suopeasti nimenomaan tällä pohjalla kokoonpantujen joukkojen toimintaan.

On kuitenkin myönnettävä YK-joukkoja arvostellun poikkeuksellisen ankarasti eräissä tapauksissa ilmenneen puolueellisuuden ja tarpeettoman aseisiin puuttumisen johdosta. YK-joukkojen onnistuminen tehtävässään silloin, kun ei ole kysymyksessä hyökkääjän karkoittaminen, edellyttääkin mahdollisimman suurta tasapuolisuutta ja äärimmäistä pidättyväisyyttä aseiden käytössä.

Sotilassopimusten puuttuessa on YK-joukkojen perustaminen käytännössä suoritettu joko turvallisuusneuvoston tai yleiskokouksen annettua tätä koskevan suosituksen siten, että pääsihteeri on kääntynyt sopiviksi katsomiensa jäsenvaltioiden puoleen pyytäen näitä vapaaehtoisesti luovuttamaan asevoimia kulloinkin kysymyksessä olevan kriisitilanteen selvittämiseksi. Tätä ei kuitenkaan voida pitää ihanteellisena tapana rauhanturvaamistoiminnan tulevaisuutta silmällä pitäen. Eräissä valtioissa, Suomi niihin luettuna, on tosin viime vuosina ryhdytty toiminpiteisiin valmiusjoukkojen kouluttamiseksi YK:n rauhanturvaamistoimintaa varten. Tätä on pidettävä myönteisenä kehityksenä lähinnä siksi, että koulutetut valmiusjoukot ovat nykyistä huomattavasti nopeammin asetettavissa järjestön käyttöön. Sotilassopimusten puutetta ei kuitenkaan voida täysin korvata tällä tavoin etenkin, koska vain osa jäsenvaltioista on katsonut valmiusjoukkojen luomisen suotavaksi. Mikäli näiden joukkojen kouluttaminen suoritetaan eri maissa riittävän pätevän kouluttajakunnan toimesta, on kuitenkin huomattavana lisäetuna siksi hyvätasoisien aseellisen voiman luominen, että voitaneen pitää todennäköisenä monien sellaisten vaikeuksien välttämistä, jotka aikaisempien kokemusten valossa ovat osoittautuneet koetinkiviksi käytännössä tapahtuvalle sotilaalliselle toiminnalle.

Vaikka YK-joukkojen luominen helpottuisi tulevaisuudessa, on toisena vaikeutena yksityisten konfliktitilanteiden selvittämisessä ollut päätöksentekoprosessin kehittäminen turvallisuusneuvoston ja yleiskokouksen antaessa suosituksia joukkojen perustamisesta. Turvallisuusneuvoston toiminnassa on voitu todeta veto-oikeuden käytön aiheuttamia haittoja rauhanturvaamistoiminnan alalla, eikä veto-oikeuden poistamista voida edes vakavasti toivoa.

Yleiskokouksen toimivaltuuksien lisääntyminen rauhanturvaamis-
tehtävien suorittamisessa on vuonna 1950 hyväksytyyn Uniting
for Peace - päätöslauselman ansiosta osoittanut erittäin tär-
keäksi kehityspiirteeksi. Vaikka eräät jäsenvaltiot pitävät
tätä päätöslauselmaa edelleen peruskirjan vastaisena, voidaan
silti katsoa sen soveltamisen saavuttaneen jäsenistön suuren
enemmistön jakamattoman kannatuksen. Silloin kun turvallisuus-
neuvoston toiminta estyy veto-oikeuden käyttämisen johdosta,
voidaan tämän päätöslauselman avulla antaa yleiskokouksen teh-
dä tarvittavat suositukset rauhan turvaamiseksi. On kuitenkin
ilmeistä, että YK:n rauhanturvaamistoiminnan mahdollisuudet
ovat parhaimmillaan, jos kriisitilanteen osapuolet ovat järjes-
tön jäsenmaita. Tätä johtopäätöstä voidaan perustella tähän
mennessä hankituilla kokemuksilla. Kokemukset osoittavat myös
jäsenvaltioiden olevan yleensä taipuvaisia mukautumaan järjes-
tön pääelinten tekemiin suosituksiin, vaikka nämä olisivat
yksityisten osapuolten kannalta vaikeasti hyväksyttäviä ja kat-
kerilta tuntuvia. Esimerkkinä viittaisin Englannin ja Ranskan
mukautumiseen yleiskokouksen päättämiin suosituksiin Suezin
kriisin selvittämiseksi samoin kuin Israelin ja Arabimaiden vä-
listen aseellisten yhteenottojen keskeyttämiseen kesällä 1967
YK:n puututtua tilanteeseen.

Vietnamin sodan tapainen kriisitilanne merkitsee kuitenkin toi-
senlaisten vaikeuksien esiintymistä. Sodan osapuolet eivät ole
järjestön jäseniä, ja Pohjois-Vietnam samoin kuin sitä tukevat
valtiot ovat kieltäytyneen suostumasta YK:n taholta tapahtu-
vaan toimivaltuuksien käyttöön niin kauan kuin Kiinan kansan-
tasavalta ei osallistu YK:n toimintaan, minkä lisäksi Hanoiin
pommitusten keskeyttämistä pidetään myös ehdottomana edellytyk-
senä kaikelle välitystoiminnalle. Nämä mielipiteet on tuotu
Pohjois-Vietnamia lähellä olevien valtioiden toimesta julki
myös turvallisuusneuvostossa sen yritettyä ryhtyä asiaa käsit-
telemään vuonna 1965. Sen sijaan pääsihteeri Thant on yrittä-
nyt useiden vuosien aikana henkilökohtaiseen diplomatiaan
turvautuen saada aikaan neuvottelukokouksen Vietnamin sodan
osapuolten kesken tässä kuitenkaan ainakaan toistaiseksi onnis-
tumatta. YK-joukkojen perustaminen Vietnamissa tapahtuvaa

rauhanturvaamistoimintaa varten ei myöskään vaikuta edes mahdolliselta enempää kuin erityisen suotavaltakaan. Tilanteen ei voida katsoa johtuvan YK:n haluttomuudesta osallistua tämän kriisin ratkaisemiseen, vaan järjestön peruskirjan edellyttämään rauhanturvaamistoimintaan liittyvistä peruskirjan mukaisista rajoituksista.

Puutteista huolimatta YK:n toiminta monien toisen maailmansodan jälkeisten kriisitilanteiden selvittäjänä on ollut jokseenkin onnistunutta ja etenkin Kansainliiton vastaavaan toimintaan verrattuna jopa luottamusta herättävää. YK:n mahdollisuudet eivät kuitenkaan käytännössä ole suuria, jos jokin pysyvä turvallisuusneuvoston jäsenistä olisi taistelujen aktiivinen osapuoli, tai jos pysyvä turvallisuusneuvoston jäsen katsoisi sitä lähellä olevan valtion etujen vaativan järjestön pidätyksestä aseellisten pakotteiden soveltamisesta. Onkin syytä toivoa, ettei tällaiseen tilanteeseen jouduttaisi, koska tuloksena saattaisi olla ei ainoastaan rauhanturvaamisjärjestelmän epäonnistuminen vaan pahimmassa tapauksessa järjestön hajoaminen.

Inspektori Bengt Broms

MISTÄ TULET SKO?

Pitkästä aikaa pirteästi kukahtanut Käk sisälsi huomattavan paljon asiaa. Asiapitoinen oli myös c. Varpion juttu 'Quo vadis, SKO?'. C. Varpio on tehnyt muutamia oikeaan osuvia huomioita osakunnan luonteesta ja toiminnasta, varsinkin nuoren osakuntapolven kannalta nähtynä. Asiota lienee kuitenkin paikallaan tarkastella myös vanhemman polven ja ikäciviksen sekä entisen hallituksen jäsenen näkökulmasta. C. Varpion jutun tarkoituksena onkin varmasti ollut saada aikaan keskustelua.

C. Varpio vertaa osakuntaa ketjuun, jossa on vahvoja ja heikkoja lenkkejä. Osakunta muistuttaakin epäilemättä ketjua jopa kahdessa suhteessa, nimittäin kokonaisuutena ja hallitusten ketjuna. C. Varpio tarkoittaa ilmeisesti edellistä tapausta, eli uusien osakuntapolvien liittämistä osakunnan ketjuun, kun hän kirjoittaa, että vastuu on vanhojen.

Vastuu tulisikin olla vanhojen, mutta kehitys on johtanut siihen, että niin ei enää ole asianlaita. Osakunnan hallitus, joka virallisesti kantaa vastuun, ei enää pitkään aikaan ole ollut vanha. Osakunnan hallituksen jäsenet ovat keskimäärin kolmannen vuoden opiskelijoita tai vielä sitäkin nuorempia. Tällä ei nyt suinkaan ole tarkoitus vihjaista, että nuoret osakuntalaiset eivät kykenisi toimimaan hallituksessa. Heillä on kuitenkin omat vaikeutensa, jotka usein johtuvat kokemuksen puutteesta tai suorastaan sen puutteesta.

Syynä siihen, että osakuntalaiset joutuvat ottamaan hallitusvastuun kannettavakseen ehkä liian aikaisin, on opiskelutahdin nopeutuminen ja samanaikainen opiskelupaineen kasvu. Samasta syystä ei nykyinen opiskelijapolvi juuri toimi osakunnassa, sen paremmin kuin muussakaan ylioppilasyhdistyksessä, aktiivisesti kahta vuotta kauempaa. Tästä taas on osakunnan kannalta paha seuraus, nimittäin jatkuvuuden huononeminen, joka tuntuu nimenomaan hallitusten ketjussa. Sen liitoskohdat ovat nykyisen järjestelmän vallitessa luvattoman heikkoja, sillä tavallisesti koko hallitus vaihtuu yhtä aikaa sen jäsenistön toimittamassa virassaan vain yhden vuoden. Kun sitten seuraavana vuonna tulevat remmiin kokonaan uudet miehet, on osakunnalla hallitus,

joka ei aluksi ole edes selvillä siitä, mitä sen pitäisi tehdä. Suuri osa syyslukukaudesta hupenee siihen, että hallitus ottaa selvää rutiinihommista.

Tilannetta voisi korjata uudelle hallitukselle syyslukukauden alussa järjestettävillä kursseilla, jolloin hallitus välttyisi paljolta turhalta työltä. Tämä alunperin c. Liukkosen ajatus ei kuitenkaan saavuttanut vastakaikua nykyisen hallituksen astuessa virkaansa. Toinen mahdollisuus jatkuvuuden parantamiseksi hallituksessa olisi normaali yhdistyskäytäntö, jonka mukaan osa hallituksesta on vuosittain erovuorossa. Tällöin tulisi jo hallituksen jäsenten toimiaikakin pitemmäksi, ja uudet jäsenet olisivat vanhojen koulutettavina. Ehkä olisi mahdollista myös järjestää niin, että uusi ja vanha hallitus istuisivat jonkin aikaa yhdessä. Pitemmällä tähtäimellä voidaan koulutusta suorittaa jo ensimmäisenä opiskeluvuonna beaanineuvostossa. Tällöin tulisi beaanineuvoston toiminnan olla tietoisesti tähän suuntaan ohjattua. Beaanineuvosto muodostaa tärkeän lenkin osakunnan ketjussa, varsinkin kun se on omiaan nostamaan nuoren polven aktiviteettia.

Osakunnan aktiviteetin ylläpitäminen onkin osakunnan hallituksen tärkeimpiä tehtäviä. Kun hallitus kantaa koko vastuun osakunnassa, voi tämä johtaa siihen, että se on myös ainoa toimiva ryhmä. Toisin sanoen, ellei muille ole annettu mitään vastuuta, ei heillä ole halua eikä tarvetta toimia. Hallituksen tulisikin pyrkiä jakamaan vastuutaan mahdollisimman laajalle suurempien joukkojen saamiseksi mukaan osakunnan toimintaan.

Tällä hetkellä osakunnassa on vastuuta jaettu jonkin verran, sillä sen piirissä toimivat hallituksen lisäksi jo edellä mainittu beaanineuvosto, matkailuneuvosto ja seniorineuvosto kukin oman ohjesääntönsä puitteissa, ja niillä on kullakin oma sarkansa osakunnan pellostä kynnettävänä. Seniorineuvosto ei tosin ole varsinaisesti osakunnan elin, vaan yhdysside osakunnan ja seniorien välillä. Se on myös jonkin verran avustanut osakuntaa taloudellisesti. Beaanineuvosto on taas tänä vuonna toiminut yhtenä (ainoana?) ohjelmaryhmänä muun toimintansa ohella.

Matkailuneuvosto taas hoitaa osakunnan maakuntaan suuntautuvaa toimintaa maakuntatoiminnan pitkäaikaiseen toimintasuunnitel-

maan' pohjautuen. Sen toimintaa ei ole syytä väheksyä, sillä tuon toiminnan merkitys senkun vain kasvaa sitä mukaa kun ylioppilaskunnan toiminta-avustus osakunnalle pienenee. Osakunnan talous saattaa vielä olla riippuvainen siitä, miten hyvin meidät maakunnissa tunnetaan. Jo tällä hetkellä lience toimiston vireys vaikuttanut yo-kyläkeräyksen onnistumiseen. Muutenkin on mielestäni osakunnalle onneksi, että on päästy irti entisestä maakuntahengen läpätunkemasta osakunta-ajattelusta, ja ollaan siirtymässä molemminpuolisen hyödyn ja vuorovaikutuksen periaatteeseen. - Joskus aikaisemmin suoritettu em. elinten perustaminen ja niitä koskeva "lainsäädäntätyö" on siis osaltaan auttamassa nykyhetken tilannetta. Laaditut ohjesäännöt ovat sitä paitsi vielä yksi tapa turvata jatkuvuutta osakunnassa - kunhan joku tulisi niitä joskus tutkineeksi. Varsinkin Hallituksen työjärjestys ja Toimihenkilöohjesääntö sietäisi silloin tällöin kaivaa esiin.

Valitettavasti voi sitten käydä niin, että edellä mainitunlaisesta "lainsäädännestä" kiinnostuneelta hallitukselta ei enää riitäkään energiaa aktiviteetin ylläpitoon oman hallituskautensa aikana, ja osakuntalaiset tuntevat itsensä laiminlyödyiksi. Laiminlyönti johtuu siis tässä tapauksessa hallituksen omaksumasta linjasta. Tämä puolestaan on tavallisesti hallituksen vahvimman jäsenen käsityksen mukainen. Varsinaista ohjelmaa ei tähän mennessä mikään osakuntamme hallitus ole tietääkseni esittänyt. Ohjelman julkaiseminen saattaisi kyllä olla hyödyllistä. Ainakin se olisi hyödyllisempää kuin pelkkä toimintasuunnitelman unohtaminen.

Toinen ja erityisesti omassa osakunnassamme viimeaikoina tavallisempi syy siihen, että hallitus on joutunut suuntaamaan huomionsa osakuntalaisen kannalta toisarvoisiin seikkoihin, on ollut alituinen rahapula. Se on taas aiheutunut Turun ylioppilasmaailmassa tapahtuneista suurista muutoksista, joiden seurauksena osakunnan avustus on huvennut nykyiseen määräänsä. Samalla ovat osakunnat joutuneet arvioimaan asemansa uudelleen, mikä kylläkään ei missään tapauksessa ole ollut pahasta, pikemminkin päinvastoin. Hallituksille on rahanpuutteesta kuitenkin aiheutunut paljon ylimääräistä työtä ja vaivaa. Osakuntalaisen kannalta tämä taas on näkynyt sisäisen toiminnan

heikkenemisenä. Niinpä osakunnan "tavalliset" tilaisuudet ja varsinkin niiden ohjelmat ovat vähentyneet, ja niiden tilalle ovat tulleet maksulliset laulu- ym. illat. Tai tullessaan osakuntaan monokansa voi todeta sen jopa suljetuksi taidemyyntinäyttelyn tai muun osakunnan talouden kannalta välttämättömän syyn vuoksi.

Laiminlyöntien syitä voi tietysti olla muitakin, jopa hallituksen ilmeinen laiskuus tai vallan sen kykenemättömyys hoitaa tehtäväänsä. Jokaisella osakuntalaisella on tietysti oma käsityksensä siitä, millainen on hyvä hallitus, eikä minkään hallituksen toiminta voi täysin tyydyttää kaikkia. Kuitenkin vähin vaatimus, mikä hallitukselle on asetettava, on se, että kaikki toiminnan sektorit hoidetaan ainakin tyydyttävästi. Jokaisella hallituksella on varmasti oma vahva alansa, johon kuuluvat tehtävät se hoitaa hyvin tai peräti kiitettävästi.

Osakuntaa on jo verrattu ketjuun, jonka jokaisen lenkin tulee olla kestävä. Sitä voi myös verrata aaltoliikkeeseen, jossa on nousu- ja laskuvaiheet. Osakuntalaisten kannalta ovat laskukausia sellaiset vuodet, jolloin sisäinen toiminta on heikkoa. Aktiviteetti pääsee silloin laskemaan, ja se on tietysti kohtalokasta osakunnan kaltaisessa laitoksessa, jonka jäsenistö vaihtuu verrattain nopeasti. Hallituksen näkökulmasta, kokonaisuuden huomioon ottaen saattaa sama aika kuitenkin olla nousukautta. Tulos riippuu siitä, miltä kannalta on asiaa tarkastellut. Hallituksen toimintaa arvostellessa tulee myös ottaa huomioon sen saama perintö.

Edellä on tullut käsitellyksi pääasiassa hallitusta, koska se kantaa vastuun osakunnan toiminnasta. Mutta on muistettava, että ei hallitus yksin pysty kesää tekemään, vaan jokaisen osakunnan jäsenentulisi antaa oma panoksensa osakunnan toimintaan. Eikä sen panoksen tarvitsisi järin suuri olla, kun se jo vaikuttaisi edullisesti. Pelkkä osallistuminenkin jo riittäisi. Aktiivisuus on osakunnan toiminnan A ja O ja sen luominen on jokaisen omissa käsissä. Ilmeneepä tuo aktiivisuus sitten vanhojen tanssien, Mickey Mouse Gamen tai Puli-puli-kerhon muodossa, sillä ei ole väliä, kunhan sitä vain on. Ei myöskään tarvitse olla ratkaisevaa eroa vanhojen ja nuorten välillä. On kuitenkin syytä huomata, että vanhoja kiinnostavat keskimäärin enemmän samantyyppiset asiat. Useimmat kuitenkin toimivat osakunnan parasta

ajatellen. Osakunta on laitos joka on väkisininkin sekoitus uutta ja vanhaa, ja sen toiminnassa on kompromissi usein tarpeen. Kiinnostus osakuntaan on ratkaisevan tärkeää, ja asioista keskusteleminen aivan yhtä tarpeellista. Usein tällainen keskustelu paljastaakin, että eri osapuolien päämäärät ovat samat, keinot vain ovat erilaiset.

Jouko Lehtonen

KYYKKÄ

Karjalan sivistysseuran pää-äänenkannattaja Karjalan Heimo sisältää artikkelin, jolle on annettu täsmälleen sama otsikko kuin ylläoleva. Artikkelissa kertoo Kosti Pamilo kyykkäurheilun historiikista mm.

I.K. Inha kierteli 1800-luvun loppupuolella Vienan-Karjalassa. Hän haastatteli kansaa, tutki vanhoja tapoja ja valokuvasi tapahtumia. Hänen kohdalleen sattui kylän aukeama, missä partasuut urhot iskivät kyykkää. Jopa sattui Inhalle ja hänen kauttaan jälkipolville hyvä kohde. Hän otti maailman ensimmäiset kyykkäkuvat. Hän ryhtyi kyselymään ja kirjoitti muistelin mitä pelattiin ja kuinka. Näiden tietojen perusteella hän kirjasi saan toteaa kyseessä olevan vanhan kyykkäpelin, joka starikkojen mukaan on jo häviämässä. Siis jo tuolloin kyykkä - aikamme Prinsessa Ruusunen - oli torkuksissaan ja nukahtamassa pitkään uneensa.

Prinsessa Ruusunen nukkui untaan aina vuoteen 1951 saakka. Silloin ryhtyi herättäjäksi toimitusjohtaja Boris Karppela. Hän pelin helpolla hereille, mutta suurimman työn hän teki siinä, että päästänyt potilastaan uudelleen nukahtamaan, vaan

antoi sille suusta suuhun-menetelmällä tekohengitystä. Vaatipa potilas jonkun ruiskeenkin ja senkin Boris pystyi antamaan lääketiedettä kun on lukenut. Näin alkoivat pelit. Vanhojen konskien mukaan ei voitu pelata, vaan tarvittiin tarkemmat ohjeet voittojen toteamiseksi. Niinpä Pamilo, artikkelin kirjoittaja, saikin tehtäväkseen tehdä pistelaskusysteemin, jolla voiton tai häviön suuruus voitiin määrätä ja saada selville paras joukkue tai mies. Nykyaikana kun ei riittänyt kuka voitti kenet vaan piti tietää, kuinka paljon voitettiin.

Viisitoista vuotta ehtivät Karjalaseurat iskeä kyykkää, ennenkuin Karppela sai puhallettua kyykkähengen karjalaisosakuntiin. Ensimmäiset talvikyykän mestaruuskisat tällä tasolla olivat -66 kevättalvella, mutta uusi tulokas talvikyykkä oli muillekin, sillä kilpailuja oltiin järjestetty Seurasaassa vasta vuodesta 63 lähtien. Ensimmäinen mestaruus meni Karjalaiselle Osakunnalle, S-KO:n sijoittuessa toiseksi, mutta kaksi seuraavaa mestaruutta onkin saatu pelastettua Turkuun. Viimeinen kilvoitus olikin voittajajoukkueen kilpailujenjärjestyssopimuksen mukaan Turussa, kauppatorilla ja koska voitto tuli taas kotiin, on ensitalvenakin tehtävänämme etsiä tasainen paikka helmikuun loppupäiviksi kyykkäkisojen näyttämöksi. Pelin taso on kiristynyt vuosi vuodelta ja niinpä seuraaviin kisoihin saapunevatkin Helsingiläisjoukkueet kilpailuintoa puhkuen, ja koska luvassa on vielä joukkueet Tampereelta, Jyväskylästä ja Otaniemestä, onkin syytä ottaa kyykkä S-KO:n sunnuntaiajanvietteeksi. Sopivan tasaista maastoakin on kuulemani mukaan löytynyt Kupittaaan kentän parkkialueelta, joten mikään ei estä hankkimasta kunnan pohjaa seuraavalle mestaruudelle.

JW

Ps. Jos sana kyykkä maistuu oudolle, voinet yrittää kielilläpuhumista ja sanoa eestiläisittäin kurni, jos se sen tuumman makuinen olisi.

ANJALAN LIITON PÄÄMÄRISTÄ

Itsenäisen Suomen koululapsille opetetaan, että Anjalan liiton tarkoituksena oli saattaa Suomi itsenäiseksi upseerisalaliiton voimin. Mutta koulukirjat eivät kerro meille totuutta, ne kertovat ainoastaan erään suunnitelman, joka ei silloin vielä onnistunut. Anjalan liiton tapahtumat lienevät useimmille autuaasti unohdettuja historian faktoja, joten lienee paikallaan selostaa lyhyesti taustaa.

Voimakas tyytymättömyys kyti koko Ruotsi-Suomessa aina Kustaa III:n vallankaappauksesta 1772 asti. Huolen aiheita olivat valtiolliset ja hallinnolliset muutokset, erikoisesti kiinnostaa tyytymättömyys armeijan piirissä, sillä salaliitto koski ainoastaan upseeristoa. Miehistö oli helposti nostatettavissa, sillä suomalaiset pelkäsivät sotaa, olipa se sitten voittoa tai ei, koska taistelut käytäisiin omilla pelloilla ja jälki olisi tuhoisaa. Vielä muistettiin edelliset sodat, eikä Kustaa ollut osoittanut vielä olevansa mikään soturikuningas. Lisäksi kato, nälänhätä, rahapula, maksattomat palkat jne. huolestuttivat. Kustaan ulkopolitiikka oli ollut häilyväistä, suurpoliittisten tilanteiden mukaan ratkaisua. Kuningas tiesi, että oli odotettavissa sota Venäjän kanssa, kunhan viimeksi mainittu oli selvinnyt muista vihollisistaan. Hyökkäys olisi ollut paras puolustus, mutta hallitusmuodon 48 § kielsi hyökkäyssodan aloittamisen ilman säätyjen lupaa. Koska suostumus ei tullut kysymykseen, järjesti Kustaa lavastetun rajakahakan päästäkseen syyttämään Venäjää päällekkarkauksesta. Heikosti järjestetyn ja huolehtuneen armeijan hidas marssi keskeytyi heinäkuussa 1768, kun Suursaaren taistelusta ei tullut ratkaisevaa ja kun upseerien salaliitto rajalla teki toiminnan mahdottomaksi. Tyytymättömyyteen nojaten syntyi Suomessa kaksi oppositiopuoluetta, joista pienempi (mutta toimeliaampi) ajoi Suomen itsenäisyyttä ja toinen eli Anjalan liito halusi valtiopäivät koolle, jotta voitaisiin palauttaa ennen vuotta 1772 ollut valtiollinen tilanne. Lisäksi Venäjän hallitus lisäsi vihamielisyyttä suomalaisten ja ruotsalaisten välille edesauttaakseen itsenäisyyden saavuttamista edukseen. Toisaalta taas myös Ruotsin kuningas syvensi kiihtymistä kahden kansakuntansa välillä propagandallaan, jossa hän

käytti hyväksi suomalaisten itsenäisyysuhua.

Ensimmäinen näytös Anjalan liitossa oli Liikkalassa allekirjoitettu nootti Venäjän keisarinnaalle. Kirjelmän tarkoitus on yksiselitteinen, siinä pyydetään Katariina II:lta rauhaa. Mutta nootti sisältää myös joukon hämääviä lauseita ja viittauksia ja monet tutkijat ovat tahtoneet nähdä niissä viittauksen Suomen itsenäisyyteen.

Noottia lähti viemään Venäjälle luotettu Jägerhorn, joka kuitenkin omasta aloitteestaan ja kirjeen ulkopuolella neuvotteli keisarinnan kanssa itsenäisyyden toteuttamismahdollisuuksista. Myös Sprengtporten, joka oli Kustaan epäsuosioon jouduttuaan, muuttanut Venäjän armeijan palvelukseen, sai uutta tuulta separatistisille hankkeilleen tässä yhteydessä. Itse asiassa Suomen puolinen itsenäisyysuhanke oli jo parhaat päivänsä elänyt ennen sodan alkua.

Jägerhornin vielä viipyessä Venäjällä Kustaa III vaati upseereiltaan uskollisuutta hamaan kuolemaan saakka. Rajalla olekelevat upseerit säikähtivät ja laativat vastaukseksi kirjelmän, jossa oli tarkoitus vakuuttaa uskollisuutta ja selittää keisarinnaalle lähetetty kirje. Tämä Anjalassa elokuun 13. 1788 laadittu asiakirja kantaa nimeä Anjalan liittokirja ja se sai allekirjoituksia 113 kappaletta. Kuningas kieltäytyi avaamasta sitä sekä lukuisia muita selityskirjeitä, joita hänelle alkoi tulvia. Yleensä kirjeet olivat kopeaan sävyyn laadittuja ja niissä tuotiin ilmi halu lopettaa laittomasti aloitettu sota ja vaatimus valtiopäivistä. Tärkein selityskirje on 24.8. päivätty "avertissement", joka sisältää väärin käännetyllä keisarinnan vastauksesta salaliittolaisille - hän oli muka halukas rauhanneuvotteluihin, sekä pontevan vaatimuksen valtiopäivistä.

Vaikka pieni ja voimaton itsenäisyyspuolue Venäjän tukeen nojaten oli hengissä Anjalan liiton aikoihin, ei se pystynyt saamaan aikaan mitään niin suurta liikettä kuin oli varsinainen salaliitto. Itsenäisyysvehkeilyt kuolivat, koska niillä ei ollut tukea rahvaassa eikä sivistyneistössä. Mutta aatelisto ja kirkko puolesta sekä vastaan, enimmäkseen vastaan. Anjalan liiton päätarkoitus oli päästää Ruotsi-Suomi kuninkaan itsenäisyyden komennosta, oli tarkoitus saada koko valtion

valtiopäivät koolle, joilla kuningas tunnustaisi aloittaneensa sodan laittomasti ja esittäisi rauhantahtonsa.

Karjalain liitto kaatui samana syksynä ylipäällikön hajoitettua armeijan talvimajoille. Tällöin menetti upseeristo mahdollisuutensa vehkeilyyn ja Tanskan sodasta voimistunut Kustaa III aloitti sota-aikeuden heitä vastaan.

Leeni Aartelo

SAVO-KARJALAISEN OSAKUNNAN HENGESTÄ

Sanotaan, että Savo-Karjalaisella Osakunnalla on oma erityinen "henkensä", tunnelmansa. On syytä hieman tarkastella eräältä näkökannalta, mistä tämä "erikoisuutemme" johtuu. Osakuntamme muodostuu savo-karjalaisista, osakunnan hengen muodostavat sielullä olevat ihmiset itse, persoonallisuudet. Pitää paikkansa toteamus, että minkä tahansa organisaation vitaalisuus perustuu yksilöiden haluun myötävaikuttaa yhteistoimintajärjestelmän hyväksi. Näin on myös laita osakunnassa. Kysymys, jota on kautta aikojen pohdittu, on, miten voitaisiin lisätä yksilöiden halua osallistua osakuntaelämään. Tähän kysymykseen voidaan etsiä useitakin vastauksia, mutta haluaisin korostaa erästä seikkaa, joka mielestäni on ydinkohtia.

Osakunnassa näkyvimmillään ovat hallitus ja toimivat virkailijat. On myös osakuntalaisia, joilla ei ole mitään virkaa, mutta jotka käyvät osakunnan tilaisuuksissa ja seuraavat suhteellisen kiinteästi mitä tapahtuu ja miten toimitaan. Usean tavallisen osakuntalaisen näkymiseen osakunnassa vaikuttaa se, miten hallitus ja virkailijat suhtautuvat heihin. Tässä yhteydessä voidaan sivuuttaa sana y s t ä v ä l l i s y y s. Tuskin hallitus ja virkailijat voivat tehdä suurempaa laimin-

lyöntiä kuin jättää noudattamatta ystävällisyyttä ja periaatetta, että ollaan vertaisia vertaisten joukossa. Turha itsetärkeys ja oman aseman korostaminen ovat omiaan vieroittamaan tavallista osakuntalaista pois osakuntaelämästä. Tällainen "pelkistetty virkailijahenki" ei missään tapauksessa saa päästä pujahtamaan osakuntaamme.

On käsittääkseni saatava vielä enemmän **l e i k k i m i e l t ä** mukaan. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, etteikö vastuuta ole tunnettava ja myös kannettava. Jokaisella ihmisellä on tarve muodostaa sosiaalisia suhteita, ja osakunta on eräs paikka, jossa on mahdollisuus tutustua mitä erilaisimpiin ihmisiin. On kuitenkin yksilöitä, jotka ovat liian ujoja tai arkoja itse toimimaan, he tarvitsevat vain pienen **s y s ä y k s e n** mukaan pääsemiseksi ja tunteen, että myös heidät hyväksytään joukkoon. Jokainen civis ja beaani voivat vetää lisää yksilöitä mukaan, "on saatava aikaan väkevä yhteenkuuluvuuden tunne, että oloimme savo-karjalaisia". **R y h m ä h e n g e n l u o m i n e n** saa aikaan mitä uskomattomia tempauksia ja hauskuuksia, jotka ovat kautta aikojen kuuluneet nimenomean osakuntamme henkeen ja tunnelmaan.

Ritta Suur-Askola

NAISTENKERHOKA

osakuntaan ilmoittauduttaessa täytetään kaavake, jonka eräässä kohdassa tiedustellaan erilaisia kiinnostuksen kohteita. Niiden joukossa mainitaan sellainenkin kuin naistenkerho. Vastannottaessani apubeaaniohjaajana näitä kaavakkeita syksyllä havaittiin melko monen tyttölapsen (ja myös poika-) olevan kiinnostunut tästä kerhosta, jonka kokoonkutsujaksi minulla oli myös hämmästykseni viime keväänä kunnia tulla valituksi. Sisimmässäni kävi ilon läikähähdys: tähän näyttää hyvältä. Nyt varmasti pystymme aktiivisempaan toimintaan, kun saamme näin paljon uutta verta jo hieman kalkkeutuneisiin suoniimme. Ilo oli kuitenkin ennenaikainen; kun ensimmäisen kerran kokoonnuimme, olivat läsnä ainoastaan "vanhat parrat", eikä seuraavalla kerrallakaan paljon muita näkynyt.

-Mihin olivat kadonneet tyttäret?

-Loppuiko kiinnostus rastin merkitsemiseen?

-Miksi he eivät edes kerran tulleet katsomaan, miten me toimimme?

Toimintaa on kylläkin ollut niukanlaisesti, mutta on kuitenkin ollut: on kerätty perinteellisiä joulupaketteja, on tehty kynttilöitä, on ollut arpajaisia, on opeteltu pitsin nypläystä ja on muuten vain vietetty iltaa hausassa seurassa käsitöitä tehdessä. Perinteisiin kuuluu myös kukkien myynti osakunnan vuosijuhlien jatkoilla. Kukkien myyjäksi pääseminen on ollut suuri kunnia jokaiselle, joka sen on saavuttanut. Siinäpä yksi syy tulla mukaan naistenkerhoon.

Aktiivisen toiminnan lisäämiseksi ja kehittämiseksi on ollut kylläkin kaikenlaisia suunnitelmia, mutta kun on puuttunut uusia ideoita ja jäseniä, vanhat eivät ole yksin jaksaneet eivätkä ehtineet kaikkia toteuttaa. On suunniteltu mm. järjestettäväksi kevään kuluessa erilaisten ja erikoisten ruokalajien maistitilaisuus, johon osakunnan miespuolisetkin jäsenet saavat osallistua, mutta siihen tarvitaan ruoanlaittotoimittajia ja osallistujia. Siksi tässä pistän väliin pienen huomituksen: mahdollisimman monet kerätkää spesiaaliruokalajien reseptejä ja tuokaa ne pikapuoliin minulle. Emännän ja isännän

asujen valmistamisessa tarvittaisiin myös apua. Lisäksi osakunnassamme on varmaan monia, jotka ovat unohtaneet lapasen ja sukun tekotaidon. Korjauksen asiaan voisi saada naistenkerhon piakkoin pidettäviltä kursseilta. Osakuntamme eestiläis-amerikkalaisen vieraan ansiota on, että tällaiset kurssit pidetään, sillä hän tahtoo oppia neulomaan lapasen. Samalla on tarkoituksena aloittaa joulupaketin varustus nyt jo. Eiköhän jokaiselta riitä aikaa ja pääomaa yhden kinnas- tai sukkaparin valmistamiseen.

Naistenkerho toimii vapaa-ajan viettoa silmälläpitäen koettaen tehdä samalla jotain hyödyllistä, mitä ei muuten tule tehdyksi. Kokousajat eivät ole tarkoin määrättyjä; kokousiltana voi tulla paikalle melkein mihin aikaan tahansa samoin lähteä sieltä pois. Jokainen voi täten sovittaa tulonsa ja lähtönsä omien mahdollisuuksiensa mukaan. Seuratkaa vain ilmoitustaulua, jolta voi silloin tällöin tavata lapun, jossa kerrotaan naistenkerhon kokoontuvan silloin ja silloin tekemään sitä ja sitä. Kun tällaisen ilmoituksen näette painakaa mieleenne aika ja paikka, pankaa vaikka jokin käsityö laukkuunne ja tulkaa ihmisessä mukaan. Naistenkerhossa tapahtuu usein mitä mielenkiintoisimpia asioita. Lisäksi jokaisessa naistenkerhon kokouksessa on tarjolla kahvia ja jonkinlaista kahvileipää. Toisinaan siitä on ollut tapana ottaa pieni kolehti, joskus on joku tarjonnut ilmaiseksi.

Naistenkerhoon liittyminen ei vaadi mitään monimutkaisia toimenpiteitä, vaan kuka tahansa osakunnan naispuolinen jäsen voi tulla mukaan, milloin tahtoo. Terveisin Tarja-T

KALAKUKKOILTA

Urheiluliiton kerho ei muodosta juhlallisia puitteita millekään tilaisuudelle, sensijaan se pystyy tarjoamaan mukavan ympäristön kotoisalle juhalle. Tällainen kotoinen juhla oli Savo-Seuran Kalakukkoilta, jonne myöskin neljäs valtionmahtikäk oli saanut kutsun. Kutsua noudatettiin kahden hengen voimalla, toinen oli itse Pääkäki, kun taas toinen, niin, hän oli vain vaatimaton sivukäki.

Kun vaatteet oli kuorittu ja henkilöllisyys todettu ja puolikymmentä henkeä käritelty ja koko ajan autuaallisesti hymyilty, rupesi löytymään jakkaroita sieltä paremmalta puolen salia, meidän läheisyydestämme löytyi akateemikko, kalakukkoneuvosta ja esmiestä ja sokeri pohjalla, myös "se todellinen" gentleman. Ohjelmaakin oli, tietysti, sitä oli kuulemma karsittu, onneksi, - ei muuten, mutta kun yleensä se suunpieksäntä jää niin vähälle, kun ruoka suussa ei sovi "huastoo".

Tuli sitten myös lopulta sen pakollisen yhteislaulun aika. Minusta on huippuhauska seurata ns "yhteislaulua", sillä harvoin se sitä on, yleensä puolet ovat eri säkeistössä tai ainakin eri säkeessä. Savo Seuralaiset tuottivat karvaan pettymyksen tässä suhteessa, sillä vain noin 1/4 oli jäljessä muusta porukasta hekin vain sanan pari. Taitaa olla niin, että kun kaikilla savolaisilla on syntymävierät leuat niin toisilla on vieremmät kuin toisilla, ketkä näistä sitten ovat sitä perässä tulevaa porukkaa en taida sanoa.

Kukot kannettiin lopulta pöytään, mutta kukkoballaadi oli vielä laulamatta ja tie oli noustakin pystyyn, kun TALLONKUU antoi aiheen mitä melkoisempaan aprikointiin. Kun tekijä (laulun, ei tallonkuun) oli oivasti tulkinnut sen merkitsevän poikimattoman emakon ihraa, saatiin ballaadi kunniakkaasti loppuun eikä kauaa kestänyt kunni myös kukot oli lopetettu. Kavaljeerini pyysi minua näyttämään miten aito turkulainen leikkaa kukkoa. Viistin komeasti aimo palan ja lapoin sisustaa viereen ja aloin maiskuttaa. "Hyvinhän se meni" tuumi katselija, miksei, mutta häneltä jäi kai näkemättä, että puoli kämmentäkin oli siirtynyt muistojen joukkoon.

6

8

f

u

